

**ДО
Д-Р СТОЙЧО КАЦАРОВ
СЛУЖЕБЕН МИНИСТЪР НА
ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО**

**ДО
АКАД. НИКОЛАЙ ДЕНКОВ
СЛУЖЕБЕН МИНИСТЪР НА
ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА**

Относно: защита на правата на децата с увреждания, които посещават Центрове за специална образователна подкрепа

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН КАЦАРОВ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ДЕНКОВ,**

Обръщам се към Вас по повод на десетките постъпващи в институцията на омбудсмана жалби и сигнали, подадени от родители на деца с увреждания, които посещават Центровете за специална образователна подкрепа (ЦСОП). Жалбите са във връзка с организацията на тестването на децата и изискването за 50% съгласие от родителите, за да могат децата да се върнат в присъствена форма на обучение.

Родителите споделят, че осигурените неинвазивни бързи антигенни тестове не са подходящи за деца с увреждания, особено за такива с множествени увреждания и ментални проблеми. Въпреки, че за децата със специални образователни потребности (СОП) е осигурена възможността тестването да се извършва в домашни условия, самата процедура с вземането на проба от слюнка не е удачна за такива деца. Това е и една от основните причини повечето родители да отказват съгласие децата да се върнат в присъствена форма на обучение в ЦСОП, като посочват, че детето не може да бъде принудено да премине през такъв вид тестване, както и че те самите няма да се справят. Това налага спешно да бъдат осигурени друг тип

неинвазивни тестове за децата с увреждания, като например тест тип „близалка“.

При проверката, която образувах по тези проблеми, установих, че при осигуряване на тестове за училищната мрежа, не са доставени тестове в ЦСОП, които за пореден път са пропуснати в организацията по тестване.

С тревога подчертавам, че при онлайн обучението има реален риск много деца с увреждания да отпаднат от образователната система. Затова децата със специфични потребности и увреждания се нуждаят от специално внимание и грижа, които да бъдат съобразени с техните специални потребности. Работата с тази група деца в онлайн среда е неефективна, тя е изцяло зависима от възможността на родителите да подкрепят детето.

Неведнъж съм подчертавала, че ЦСОП изпитват сериозни трудности в работата с децата с увреждания, както по отношение на материалната база, така и по отношение на специалистите и работата с родителите. Това води до увеличаване на вече създадените неравенства чрез социално изключване и дискриминация. Трябва да се отбележи, че само децата, които посещават ЦСОП са 2 861, като голяма част от тях са лишени от нормална грижа и подкрепа от страна на специалистите. Всички те се нуждаят от персонализирано обучение, съобразено с индивидуалните им потребности, както и от подходяща и добре планирана подкрепа за личностното им развитие.

В тази връзка Ви обръщам внимание, че въведеното общо изискване за 50% съгласие от родителите, което е и валидно и за ЦСОП, води до сериозно нарушаване на правата и интересите на децата с увреждания. Поради това изискване децата продължават да стоят затворени в домовете си, да регресират в своето развитие, като забравят и формирани вече умения. Затова подкрепям искането на родителите за отпадане на изискването за родителско съгласие и декларации за ЦСОП. Всички деца, чиито родители са съгласни да направят тестовете в домашни условия и те са отрицателни, да могат веднага да се върнат в присъствена форма на занимания. Изискването за процентно съгласие на родители лишава много деца от грижа, толкова необходима за тяхната социализацията и развитие. Особено при условие, че при разрешено присъствено обучение не могат да се провеждат индивидуални дейности, с което много деца остават в къщи и това вече води до реалното им изключването.

Като взех повод от жалбите на родителите и на основание чл. 19, ал. 1, т. 4 и т. 10 от Закона за омбудсмана се обръщам към Вас със следните препоръки:

- Във възможно най-кратки срокове да бъдат осигурени неинвазивни бързи антигенни тестове за наличие на COVID – 19, подходящи за деца с увреждания.
- Да бъдат осигурени необходимите количества за децата в ЦСОП, както и за децата със СОП, които се тестват в домашни условия.
- Да отпадне изискването за връщане в присъствена форма на обучение при наличие на 50% съгласие от родителите за децата от ЦСОП.

С уважение,

**ДОЦ. Д-Р ДИАНА КОВАЧЕВА
ОМБУДСМАН НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**